

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Oboer/112/2015
Identifikačné číslo spisu:	8306204223
Dátum vydania rozhodnutia:	09.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8306204223.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou: Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnej: O. Z., nar. XX. D. XXXX, bytom C., o vymoženie 1 187,01 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11Er/342/2006, o odvolaní a dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. júna 2013, č. k. 4CoE/44/2013-50 a o návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania, takto

rozhodol:

- I. Odvolacie konanie z a s t a v u j e.
- II. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- III. Dovolanie oprávneného o d m i e t a.
- IV. Povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe notárskej zápisnice č. N 6731/2005, NZ 62440/2005, NCRLs 61679/2005 spísanej dňa 11. decembra 2005 notárom JUDr. P. O. so sídlom v A..

Okresný súd Humenné uznesením zo dňa 27. decembra 2011, č. k. 11Er/342/2006-25 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že oprávnený a povinná uzavreli dňa 04. marca 2005 Zmluvu o úvere č. 8190611, súčasťou ktorej bolo aj splnomocnenie, ktorým povinná splnomocnila advokáta Mgr. H. G. na spísanie notárskej zápisnice, ako exekučného titulu, t. j. aby v jej mene uznal jej záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom. Súd zistil, že obsahom notárskej zápisnice je vyhlásenie účastníka o uznaní právneho záväzku, súhlas s vykonateľnosťou a súhlas s exekúciou.

Súd prvého stupňa skúmal splnenie všetkých formálnych a materiálnych predpokladov na vedenie

exekučného konania. Jedným z predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Súd exekúciu zastavil z dôvodu, že notárska zápisnica, na podklade ktorej je vedené exekučné konanie, nie je spôsobilým exekučným titulom, keďže sa nestala vykonateľnou, pretože bola spísaná na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Pri zastupovaní povinnej pri spísaní notárskej zápisnice došlo k porušeniu zákona, pretože za povinnú osobu uznal záväzok advokát, ktorý konal nedovoleným spôsobom. O náhrade trov exekúcie rozhodol tak, že ich súdnemu exekútorovi nepriznal.

Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

1/ Oprávnený navrhol prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a predložiť Súdnu dvor Európskej únie dve prejudiciálne otázky vo formulovanom znení. K tomuto návrhu odvolací súd vyslovil názor, že návrh nie je opodstatnený, nakoľko nevznikla potreba stanoviť hranice aplikovateľnosti únievého práva. Právna úprava vnútroštátneho práva dostatočným spôsobom umožňuje aplikáciu Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, preto návrh na prerušenie konania zamietol.

2/ Súd zo spisu zistil, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe Zmluvy o úvere č. 8190611 uzavretej dňa 04. marca 2005, na základe ktorej bol povinný poskytnutý úver. Súčasťou zmluvy o úvere je splnomocnenie, ktorým povinná ako splnomocniteľ splnomocnila advokáta Mgr. Tomáša Kušníra na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Notárska zápisnica zo dňa 11. decembra 2005 bola právnym dôvodom, pre ktorý súd prvého stupňa vydal poverenie na vykonanie exekúcie. Notárska zápisnica je verejná listina, ktorá je bez ďalšieho platná v celom rozsahu, ale v prípade, ak nemá náležitosti, ktoré vyžaduje zákon, nie je spôsobilým exekučným titulom. Notárska zápisnica predložená oprávneným, ako exekučný titul, nie je listinou o právnom úkone o uznaní dlhu povinnou, a to pre neplatné splnomocnenie účastníka na strane povinnej osoby. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že pri zastupovaní povinnej, pri spisovaní notárskej zápisnice došlo k porušeniu zákona, pretože za povinnú uznala záväzok osoba, ktorej záujmy sú v zjavnom rozpore so záujmami zastupovanej (povinnnej), čo vyplýva zo skutočnosti, že oprávnený vopred určil Mgr. H. G. vo formulárovej zmluve, teda nešlo o výber zástupcu povinnou. Súd prvého stupňa preto správne exekučné konanie zastavil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že ich náhradu povinnej a súdnemu exekútorovi nepriznal (§ 224 ods. 1 v spojení s § 251 ods. 4 O. s. p.), pretože si ich nevyčísľili, ani zo spisu žiadne nevyplýnuli.

Proti potvrdzujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie podaním zo dňa 05. novembra 2013, ktoré odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal porušenie zásady kontradiktórnosti.

Podľa jeho názoru, exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť exekučného titulu - notárskej zápisnice. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci - o materiálnych a formálnych podmienkach vykonateľnosti exekučného titulu sa rozhodovalo v čase, keď už o nich bolo právoplatne rozhodnuté vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy nevyzvali a ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch, a že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnili. Odňatie možnosti konať pred súdom videl aj v tom, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci pojednávanie, aj keď tak v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku boli povinné urobiť a že exekučný súd neumožnil oprávnenému viesť kontradiktórne súdne konanie.

Oprávnený navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré formuloval do dvoch bodov.

Oprávnený podal proti uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, ktorým žiadal uvedené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade - podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. apríla 2013 sp. zn. 3OboE/1/2013, ako aj z 18. júna 2013 sp. zn. 3OboE/25/2013, z 10. marca 2014 sp. zn. 3OboE/74/2013, sp. zn. 3OboE/76/2014, z 19. novembra 2014 sp. zn. 3OboE/202/2014) s tým, že: a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu), c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 17. marca 2014 sp. zn. 3Oboer/108/2013, z 29. apríla 2014 sp. zn. 3Oboer/75/2013, z 19. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/179/2013, z 15. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/208/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/147/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/139/2013, z 21. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/234/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Z určujúceho hľadiska teda išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

III. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávannej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu,

proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. apríla 2014 sp. zn. 3Oboer/75/2013, z 19. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/179/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/147/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/139/2013 a zo 17. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/165/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice, ako exekučného titulu, je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) - o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj Mgr. H. G. udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku),
5. ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku), ide o dôvod so zreteľom, na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť),
6. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
7. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne

vykonateľný, nevykonaný na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,

8. ak exekučný súd pri preskúmaní exekučného titulu vychádza z iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. Pre udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení však postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (pozri aj stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 prijaté na neverejnom zasadnutí pléna dňa 7. mája 2014).

Tieto právne závery (viď bod 1. až 8.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Osobitne k námietke oprávneného, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že tak ako správne poznamenal oprávnený, zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 9. augusta 2012 (zákon bol účinný do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/ Exekučného poriadku. Ustanovenie § 57 ods. 5 Exekučného poriadku bolo 01. januárom 2013 zrušené. Dovolateľ namietal, že pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú, mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie dovolateľa však nie je dôvodné. V danom prípade súd prvého stupňa rozhodol o zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1, 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku. Pri zastavení exekúcie podľa uvedeného zákonného ustanovenia, Exekučný poriadok nevyžaduje, a ani v čase účinnosti ustanovenia § 57 ods. 5 Exekučného poriadku nevyžadoval obligatórne nariadenie pojednávania, preto súd prvého stupňa nepochybil, keď pojednávanie nenariadil. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dôvodov (§ 214 ods. 1 písm. b/, c/ a d/ O. s. p.), pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo v danom prípade na úvahe odvolacieho súdu.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012, I. ÚS 14/2014) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

IV. Oprávnený z procesného hľadiska zavinil, že sa konanie o jeho odvolaní muselo zastaviť a vznikla mu povinnosť nahradiť povinnej trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o jeho dovolaní vzniklo procesne úspešnej povinnej právo na náhradu trov konania proti oprávnenému, ktorý úspech v dovolacom konaní nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, pretože nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.